

23.01.2020

PVHSMK HENKILÖSTÖALA 106 - PE PALKITSEMINEN KUNNIAMERKEILLÄ JA ANSIOMERKEILLÄ

Normikokoelman lyhenne

PVHSMK-PE

Peruste

PEKANSLIA asiakirja HN706/7.2.2018 Pääesikunnan työjärjestys, luku 5.2

Asiaan liittyvä lainsäädäntö ja muut normit

Asetus Vapaudenristin ritarikunnasta 550/1944

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan ohjesääntö 16.5.1919

Asetus Suomen Leijonan ritarikunnan perustamisesta 747/1942

Asetus sotilasansiomitalista 837/1977

Asetus valtion virka-ansiomerkistä 166/1961

Asetus väestönsuojelutyöstä annettavasta ansiomitalista 584/1940

Laki puolustusvoimista 11.5.2007/551 45§

Asevelvollisuuslaki 28.12.2007/1438

Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikunnat - Kunniamerkkiopas 2019

Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikunnat - Pienois-kunniamerkit ja niiden käyttö 2015

PVM HPALV 001 - PELOGOS - Sotilas- ja virkapuvut puolustusvoimissa HK904/4.12.2014

PVHSM HPALV 002 - Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset HP974/18.12.2019

PVHSM HENKILÖSTÖALA 038 - Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset HL324/6.3.2015

PVHSMK - PEHENKOS 105 - Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen
HQ69/24.1.2020

Voimassaoloaika	Asiakirjan päiväyksestä alkaen
Laatija	Pääesikunta Henkilöstöosasto
Lisätietoja antaa	Pääesikunnan henkilöstöosasto, Komento- ja sotilasmusiikkisektorin osastoesiupseeri
Kumoaa	PVHSMK - PE Palkitseminen kunniamerkeillä ja puolustusvoimien ansiomitaleilla HI406/26.4.2012
Säilytys	Sähköinen arkistointi - PVAH-järjestelmä / Pv PANOS

Normin muutoshistoria

Versio	Pvm	Asiakirjanro	Muutos	Laatija
1.0		HQ70	Alkuperäinen	Marko Maaluoto

Sisällys

1	Yleistä	4
2	Toimivalta kunniamerkkien ehdottamisessa ja antamisessa	4
2.1	Ritarikuntien kunniamerkit	4
2.2	Sotilasansiomitalit ja puolustusvoimien ansiomitalit.....	4
2.3	Valtion virka-ansiomerkit.....	5
2.4	Väestönsuojelun ansiomitalit	5
3	Palkitsemisperusteet	5
3.1	Yleistä.....	5
3.2	Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkit.....	6
3.3	Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikunnan kunniamerkit.....	7
3.4	Sotilasansiomitali	7
3.5	Valtion virka-ansiomerkki.....	7
3.6	Puolustusvoimien ansiomitali.....	7
3.7	Väestönsuojelun ansiomitali	8
4	Palkitsemisajankohdat.....	8
5	Palkitsemisesitykset	8
6	Tiedottaminen kunniamerkeistä ja puolustusvoimien ansiomitaleista.....	9
7	Kunniamerkkien ja puolustusvoimien ansiomitalien luovuttaminen	10
7.1	Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkit.....	10
7.2	Lippujuhlan päivänä luovutettavat muut kunniamerkit ja ansiomitalit.....	10
7.3	Muulloin kuin puolustusvoimain lippujuhlan päivänä luovutettavat muut kunniamerkit ja ansiomitalit	11
8	Kunniamerkkien kirjaaminen (PVSAP-järjestelmään).....	11

1 Yleistä

Kannustavan hallinnan tärkeitä osa-alueita ovat palkitseminen ja huomionosoitukset. Huomionosoituksiin käytetään ensisijaisesti tulos- ja hallintoyksiköiden omia huomionosoitusesineitä. Kunniamerkit ovat arvokkain palkitsemismuoto.

Tällä normilla määrätään ritarikuntien kunniamerkkien, valtion virkaansiomerkkin, sotilasansiomitalin, väestönsuojelun ansiomitalin ja puolustusvoimien ansiomitalin esittäminen, myöntäminen, luovuttaminen ja kirjaaminen puolustusvoimien henkilöstölle, ulkomaisille sotilaille ja puolustusvoimien ulkopuolisille henkilöille.

Pääesikunnan henkilöstöosasto ohjeistaa vuosittain yksityiskohtaisemmat tarvittavat tarkennukset tämän määräyksen esittämisperiaatteisiin.

2 Toimivalta kunniamerkkien ehdottamisessa ja antamisessa

2.1 Ritarikuntien kunniamerkit

Ritarikuntien kunniamerkkejä ovat Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkit, Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkit. Näiden kunniamerkit antaa ritarikuntien suurmestari, tasavallan presidentti.

Puolustusvoimain komentaja voi esittää ritarikunnille palkittaviksi:

- puolustusvoimien palveluksessa olevia,
- ulkomaisia sotilashenkilöitä,
- rauhanturvatehtävissä ansioituneita reserviläisiä (vain Vapaudenristin ritarikunnalle) ja
- puolustusvoimien ulkopuolisia henkilöitä (vain Vapaudenristin ritarikunnalle).

Pääesikunnan päällikkö ja apulaisesikuntapäälliköt sekä puolustushaarojen komentajat voivat esittää alaistensa joukko-osastojen (vast.) komentajia palkittaviksi ritarikuntien kunniamerkeillä. Joukko-osastojen (vast.) komentajat voivat esittää alaisiaan palkittaviksi.

2.2 Sotilasansiomitalit ja puolustusvoimien ansiomitalit

Sotilasansiomitalit ja puolustusvoimien ansiomitalit myöntää puolustusvoimain komentaja

Pääesikunnan päällikkö ja apulaisesikuntapäälliköt sekä puolustushaarojen komentajat voivat esittää alaistensa joukko-osastojen (vast.) komentajia palkittaviksi. Joukko-osastojen (vast.) komentajat voivat esittää omia alaisiaan palkittaviksi.

2.3 Valtion virka-ansiomerkit

Valtion virka-ansiomerkit myöntää tasavallan presidentti.

Puolustusvoimain komentaja tekee puolustusvoimissa palvelevien ja palvelleiden palkitsemisesitykset. Joukko-osastot (vast.) tekevät tätä varten ehdotuksensa palkittavista henkilöistä.

2.4 Väestönsuojelun ansiomitalit

Väestönsuojelun ansiomitalit myöntää sisäministeri kahden vuoden välein parillisina vuosina.

Pääesikunnan päällikkö ja apulaisesikuntapäälliköt sekä puolustushaarojen komentajat voivat esittää alaistensa joukko-osastojen (vast.) komentajia palkittaviksi. Joukko-osastojen (vast.) komentajat voivat esittää omia alaisiaan palkittaviksi.

3 Palkitsemisperusteet

3.1 Yleistä

Palkitseminen ritarikuntien kunniamerkillä ja ansiomitaleilla perustuu henkilökohtaiseen ansioihin joko puolustusvoimissa tai puolustusvoimien hyväksi tehdyssä työssä. Palkitseminen edellyttää kunniamerkin saajalta **aina erityistä kunnostautumista omassa tehtävässään**. Lisäansioina voidaan ottaa huomioon myös erittäin ansiokas toiminta muissa maanpuolustuksellisissa yhteisöissä. Jos henkilö on siirtymässä pois puolustusvoimien palveluksesta, siitä tulee mainita esityksen tai ehdotuksen saatteessa.

Palkitsemisesitysten vakiintuneita käsitteitä ovat pitkäaikaiset ja yksittäiset ansiot.

Pitkäaikaisilla ansioilla tarkoitetaan normaalien tulostavoitteiden ja työtehtävien pitkäaikaista ja jatkuvaa ylittämistä.

Yksittäisillä ansioilla tarkoitetaan kertasuoritetta, joka ylittää hyvin huomattavasti normaalin palvelusalttiuden tai työsuorituksen taikka osoit-

taa erityistä kunnostautumista, neuvokkuutta, aloitteellisuutta tai rohkeaa toimintaa vaaratilanteessa.

Esimies on avainasemassa alaistensa palkitsemisprosessin käynnistäjänä. Palkitsemispäätökseen vaikuttavat keskeisesti esimiehen esittämät palkitsemisperusteet ja ylempien esimiesten puollot. Esimiesten tulee paneutua huolella palkitsemisperusteluiden kirjoittamiseen ja oikeiden tietojen antamiseen.

Kunniamerkin myöntämisen **perusehtoina** ovat ansiokas ja nuhteeton palvelus sekä moitteeton kansalaiskunto. Nuhteettomuuteen vaikuttavat ne rikkomukset, joiden seuraamukset merkitään nimikirjaan. Rangaistustiedoilla ei ole vaikutusta asian käsittelyyn sen jälkeen, kun tieto on lain 8 §:n mukaisesti tullut poistaa nimikirjasta. Sotilaan kuntosuoritusten tulee olla hyväksytysti suoritettut.

3.2 Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkit

Vapaudenristin (VRR) ritarikunnan kunniamerkkejä voidaan antaa sotilashenkilöille ja siviilihenkilöille sekä ulkomaiden kansalaisille.

Kunniamerkkejä voidaan esittää myönnettäväksi

- puolustusvoimien palveluksessa oleville sotilaille merkittävistä sotilaallisista ansioista, erityisen ansiokkaasta palveluksesta puolustusvoimissa ja esimerkillisestä toiminnasta sekä kunnostautumisesta yksittäisessä palvelustehtävässä,
- kansainvälisissä tehtävissä kriisialueilla vaikeissa olosuhteissa osoitetusta urheudesta tai päättäväisestä toiminnasta, jolla on ollut suuri merkitys kansainvälisen kriisinhallintaoperaation tai kriisinhallintatehtävän suorituksen, paikallisen väestön turvallisuuden, hätää kärsivien taikka yleisen tilanteen hallinnan kannalta sekä muista ansioista kansainvälisessä kriisinhallinnassa,
- puolustusvoimiin kohdistuvasta ansiokkaasta toiminnasta,
- ansiokkaasta toiminnasta maanpuolustuksen ja erityisesti vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi,
- erityisen ansiokkaasta toiminnasta Suomen turvallisuusaseman vahvistumisen edistämiseksi sekä toiminnasta maamme turvallisuuden hyväksi,
- haavoittumisesta sotilaallisissa operaatioissa.

Vapaudenristin sururisti voidaan antaa sotilaallisissa operaatioissa menehtyneen omaisille muistolahjana. Vapaudenristi voidaan antaa myös suomalaisille joukko-osastoille, laitoksille ja yhteisöille.

3.3 Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikunnan kunniamerkit

Näiden ritarikuntien kunniamerkeillä palkitaan henkilöitä pääsääntöisesti pitkäaikaisista ansioista. Suomen Valkoisen Ruusun (SVR) ritarikunnan kunniamerkki edellyttää ansioituneisuutta isänmaan palveluksessa ja Suomen Leijonan (SL) ritarikunnan kunniamerkki huomattavia siviilitai sotilaallisia ansioita.

Näitä kunniamerkkejä voidaan ehdottaa myös vieraan valtion sotilaille, esimerkiksi sotilasasiamiehille ja ylimmälle sotilasjohdolle.

3.4 Sotilasansiomitali

Sotilasansiomitali voidaan myöntää puolustusvoimien palveluksessa olevalle:

- yksittäisistä ansioista **erityisestä neuvokkuudesta** tai **aloitteellisuudesta** taikka **pelottomasta toiminnasta** vaaratilanteessa.
- pitkäaikaisista ansioista **erityisestä kunnostautumisesta** palveluksessa, sotilaille se myönnetään sotilaallisista ansioista ja siviileille ansiokkaasta toiminnasta puolustusvoimien hyväksi.

Sotilasansiomitali voidaan myöntää myös puolustusvoimiin kuulumattomalle henkilölle puolustusvoimien hyväksi tehdystä **erityisen ansiokkaasta työstä**.

3.5 Valtion virka-ansiomerkki

Valtion virka-ansiomerkki annetaan tunnustukseksi valtion hyväksi sen virassa suoritetusta pitkäaikaisesta nuhteettomasta palveluksesta. Edellytyksenä virka-ansiomerkin saamiselle on, että asianomainen on tai on ollut päätoimiseksi katsottava vakinainen virkamies valtion palveluksessa vähintään 30 vuotta valtion palveluksessa.

3.6 Puolustusvoimien ansiomitali

Puolustusvoimien ansiomitali voidaan myöntää:

- puolustusvoimien palveluksesta eroavalle pitkältä ja ansiokkaasta urasta,
- puolustusvoimien ulkopuoliselle henkilölle maanpuolustuksen hyväksi tehdystä ansiokkaasta työstä,
- huomionosoituksena maanpuolustuksen hyväksi toimivalle yhteisölle sen täyttäessä tasavuotia ja

- ulkomaisen vierailun yhteydessä vierailun johtajana toimivalle tai ulkomailla vierailun isännälle.

3.7 Väestönsuojelun ansiomitali

Väestönsuojelun ansiomitali voidaan myöntää puolustusvoimien palveluksessa olevalle sotilaille ja siviilille väestönsuojelun hyväksi tehdystä työstä.

4 Palkitsemisajankohdat

Puolustusvoimien palveluksessa ansioituneet palkitaan pääsääntöisesti vuosittain puolustusvoimain lippujuhlan päivänä. Tällöin luovutetaan myös valtion virka-ansiomerkit saajilleen.

Palkittaessa henkilöitä yksittäisistä ansioista voidaan Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkkejä ja sotilasansiomitaleja luovuttaa muulloinkin.

5 Palkitsemisesitykset

Palkitsemisesitys tulee tehdä virkatietä mahdollisimman pian, kun ilmenee aihetta palkita henkilö yksittäisistä ansioista. Kyseeseen tulevat ensisijaisesti Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkki tai sotilasansiomitali.

Palkittaessa henkilöitä pitkäaikaisista ansioista laaditaan vuotuiset esitykset Pääesikunnan henkilöstöosastolle seuraavien määräaikojen mukaan:

- Ehdotukset **VRR, SVR:n ja SL:n** kunniamerkeillä palkittavista **1. helmikuuta** mennessä
- **Sotilasansiomitaliesitykset 1. helmikuuta** mennessä
- **Valtion virka-ansiomerkkiesitykset 1. elokuuta** mennessä
- **Puolustusvoimien ansiomitaliesitykset** neljästi vuodessa: **1. marraskuuta, 1. helmikuuta, 1. toukokuuta ja 1. elokuuta** mennessä.
- **Väestönsuojelun ansiomitaliesitykset** parittomina vuosina **1. lokakuuta** mennessä (mitalit myönnetään parillisina vuosina)

Joukko-osaston (vast.) komentaja vai hallintoyksikön komentaja tai päällikkö päättää alaistensa palkitsemisesityksistä. Esitettäessä palkittavaksi toisessa joukko-osastossa palvelevaa, tulee esitys osoittaa tä-

män henkilön omaan joukko-osastoon. Maavoimien operaatiopäälliköllä, kriisinhallintajoukon komentajalla ja kansallisella vanhimmalla on oikeus esittää kansainvälisissä joukoissa palvelevien ja puolustusvoimien ulkopuolisten henkilöiden palkitsemista heidän yksittäisistä ansioistaan kansainvälisissä operaatioissa.

Liitteissä 1 - 5 on ohjeita esitysten laatimisesta ja esityslomakkeet seuraavasti:

- Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkin esittäminen
- Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkkien esittäminen
- Sotilasansiomitalin esittäminen
- Valtion virka-ansiomerkin esittäminen
- Puolustusvoimien ansiomitalin esittäminen.

Poikettaessa edellä esitetyistä tai liitteissä mainituista ohjeista tulee syy perustella erikseen esityksessä tai sen läheteestä. Kunniamerkkiä ei tule esittää henkilölle, joka ei halua ottaa sellaista vastaan.

Henkilölle ei tehdä samanaikaisesti useita palkitsemisesityksiä. Kunniamerkin tai sotilasansiomitalin myöntämistä pitkäaikaisista ansioista samanaikaisesti ylennyksen kanssa ei pidetä suotavana. Ylennysesittäjän tulee ilmoittaa ne mahdolliset ylennettäväksi esitettävät, joita on jo esitetty palkittavaksi ritarikuntien kunniamerkeillä tai ansiomitaleilla. Lisäksi toimivaltaisen viranomaisen tulee tarkistaa ylennettäessä, ettei henkilöä ole esitetty palkittavaksi kunniamerkillä tai ansiomitalilla.

Jos ehdotuksen tai esityksen teon jälkeen on tapahtunut jokin oleellinen esitykseen vaikuttava muutos, on siitä viipymättä ilmoitettava Pääesikunnan henkilöstöosastolle. Puutteellisesti täytetty lomake voi johtaa esityksen hylkäämiseen. Jos lomake on täytetty puutteellisesti, ei kunniamerkin myöntämiselle ole edellytyksiä.

6 Tiedottaminen kunniamerkeistä ja puolustusvoimien ansiomitaleista

Palkitsemisesitykset ovat pääsääntöisesti julkisia. Jos esitys pitää sisällään salassa pidettävää tai yksilön suojan vuoksi rajattua tietoa, tulee niitä käsitellä salassapitomääräysten mukaisesti. Palkitsemisprosessin luonteeseen kuitenkin kuuluu, ettei asiasta tiedoteta ennen päätöstä. Palkitsemisesitykset tehdään yleensä paperiasiakirjoina.

Ritarikunnat julkaisevat internet-sivuillaan tiedot kunniamerkeillä palkituista kolme arkipäivää ennen merkkien myöntöpäivää. Tätä ennen tiedot saajista eivät ole julkisia. Puolustusvoimat julkaisee vastaavasti kotisivuillaan luettelon 4.6. sotilasansiomitaleilla palkittavista.

Ritarikuntien palkitessa henkilön tai henkilöitä muulloin kuin 4.6. tai 6.12., se itse päättää asian tiedottamistavasta ja -laajuudesta. Puolustusvoimien palkitessa henkilön sotilasansiomitalilla muulloin kuin 4.6. tiedotetaan asiasta tapauskohtaisesti.

Puolustusvoimien ansiomitalista tiedotetaan mitalia esittäneen tulos- tai hallintoyksikön harkitsemalla tavalla.

Kunniamerkkiä esittäneen joukko-osaston tulee ilmoittaa kunniamerkin saaneelle asiasta henkilökohtaisesti mahdollisimman pian.

7 Kunniamerkkien ja puolustusvoimien ansiomitalien luovuttaminen

7.1 Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkit

Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkit luovutetaan ritarikunnan järjestämässä palkitsemistilaisuudessa. Palkittavat kutsutaan henkilökohtaisesti tilaisuuteen. Ulkomailla palveleville kunniamerkit luovutetaan erikseen sovittavalla tavalla joko kotimaassa tai ulkomailla. Palkitsemistilaisuus on puolustusvoimien palveluksessa oleville palvelusta.

7.2 Lippujuhlan päivänä luovutettavat muut kunniamerkit ja ansiomitalit

Tulos- tai hallintoyksikön komentaja (vast.) luovuttaa omalle henkilöstölleen, eläkkeelle tai toisen työnantajan palvelukseen siirtyneille ja esittämilleen puolustusvoimien ulkopuolisille (pääsääntö) lippujuhlan päivänä myönnetty:

- Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkit
- sotilasansiomitalit ja valtion virka-ansiomerkit
- väestönsuojelun ansiomitalit ja mahdolliset muut mitalit.

Kunniamerkkejä ja omistuskirjoja ei postiteta kuin poikkeustapauksissa. Puolustushaaraesikuntien, Maanpuolustuskorkeakoulun ja Pääesikunnan alaisten laitosten kuriirit noutavat ja kuittaavat joukolle luovutettavat kunniamerkit omistuskirjoineen Pääesikunnan henkilöstöosastolta erillisen ohjeistuksen mukaisesti yleensä noin 1-2 viikkoa ennen lippujuhlan päivää. Puolustushaaraesikunnat jakavat kunniamerkit edelleen alaisilleen joukko-osastoille.

Kunniamerkkiesityksen tehneet hallintoyksiköt vastaavat myös niiden henkilöiden kunniamerkkien perille toimittamisesta, jotka ovat esityksen laatimisen jälkeen siirtyneet toiseen joukko-osastoon, pois puolustusvoimista tai palvelevat ulkomaantehtävissä.

Pääesikunnan kanslia vastaa puolustusasiamies-, sotilasedustaja- ja kansainvälisissä esikuntatehtävissä palvelevien kunniamerkit toimittamisesta saajilleen. Maavoimien esikunta vastaa kansainvälisissä kriisinhallintatehtävissä palvelevien kunniamerkkien toimittamisesta saajilleen ja Merivoimien esikunta johtamiensa operaatioiden henkilöstön osalta.

7.3 Muulloin kuin puolustusvoimain lippujuhlan päivänä luovutettavat muut kunniamerkit ja ansiomitalit

Tulos- tai hallintoyksikön (vast.) esityksestä tulee käydä ilmi, milloin myönnettävä kunniamerkki tai ansiomitali on tarkoitus luovuttaa saajalle ja kenen toimesta.

Yleensä tulos- tai hallintoyksikön komentaja (vast.) luovuttaa kunnia- tai ansiomerkin saajalle joukko-osaston (vast.) vuosipäivänä, valatilaisuudessa tms. juhlassa.

8 Kunniamerkkien kirjaaminen (PVSAP-järjestelmään)

Nimikirja-asetuksen 2 §:n mukaan nimikirjaan tulee kirjata tasavallan presidentin ja ulkovaltojen myöntämät Suomen valtiokalenterissa luettelut viralliset kunniamerkit mukaan luettuna valtion virka-ansiomerkki. PVSAP -järjestelmässä nämä kirjataan kohtaan ”ansio- ja kunniamerkit”.

Ritarikuntien kunniamerkkien ja valtion virka-ansiomerkkien tallentamisesta henkilötietojärjestelmään vastaavat hallintoyksiköt sen mukaisesti missä palkittu henkilö palvelee. Pääesikunnan henkilöstöosaston komentoala tallentaa keskitetysti virallisille ulkomaalaisille kunniamerkit myönnettyjen kanto-oikeuksien mukaisesti. Hallintoyksikkö kirjaa henkilöstönsä saamat muut viralliset kunniamerkit.

Muut viralliset kunniamerkit, joita ei merkitä nimikirjaan, kirjataan henkilötietojärjestelmässä kohtaan ”muu palkitseminen” tai erikseen määritettävään muuhun kohtaan. Näitä ovat mm. puolustusvoimain komentajan ja valtioneuvoston jäsenen myöntämät viralliset ansiomitalit. Suomalaisen virallisten kunniamerkkien ja ansiomitalien keskinäinen järjestys on kerrottu määräyksessä ”Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen HQ69/24.1.2020”.

Pääesikunnan henkilöstöosaston komentoala pitää luetteloa myönnettyistä sotilasansiomitaleista ja puolustusvoimien ansiomitaleista.

Joukko-osasto (vast.) kirjaa edellisen mukaisesti palveluksensa aloittavan henkilön aiemmin saamat kunniamerkit henkilön esittämien todistusten tai nimikirjanotteen perusteella.

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö
Kenraaliluutnantti Ilkka Korkiamäki

Komentopäällikkö
Prikaatikenraali Kim Mattsson

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

Liite 1: Vapaudenristin kunniamerkin esittäminen
Liite 2: Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan kunniamerkin esittäminen
Liite 3: Sotilasansiomitalin esittäminen
Liite 4: Valtion virka-ansiomerkin esittäminen
Liite 5: Puolustusvoimien ansiomitalin esittäminen

JAKELU

PE
PE-JOHTO
PVJJK
PVLOGLE
PVPALVK
PVTIEDL
PVTUTKL
MPKK
MAAVE
MERIVE
ILMAVE
Pv joukko-osastot
Kenraalit ja amiraalit reservissä
Tasavallan Presidentin Kanslia Adjutantit
Vapaudenristin ritarikunta
Ritarikuntien kanslia

TIEDOKSI

Puolustusministeriö
RVLE

VAPAUDENRISTIN RITARIKUNNAN KUNNIAMERKIN ESITTÄMINEN

1. Yleistä

Vapaudenristin ritarikunnan, kunniamerkkejä annetaan puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen palveluksessa ansioituneille pääsääntöisesti puolustusvoimien lippujuhlan päivänä. Muille ansioituneille henkilöille ne myönnetään Itsenäisyyspäivänä. Muina aikoina kunniamerkkejä voidaan myöntää erityisistä syistä ja lähinnä yksittäisistä ansioista.

Rauhan ajan ansioista samalle henkilölle voidaan myöntää yleensä enintään yksi Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkki.

Kunniamerkin luokka määräytyy sotilailla sotilasarvon ja siviilihenkilöillä pääsääntöisesti virka-aseman tai tehtävän mukaisesti (liite 1.1). Erityisistä ansioista tai syistä merkkiluokasta voidaan poiketa.

Kunniamerkkiehdotus laaditaan liitteenä 1.2. olevalle lomakkeelle. Jos ehdotuksia on useampia, tulee ne asettaa puoltojärjestykseen. Liitteessä 1.3 on kunniamerkkiehdotus -lomakkeen täyttöohje. Pääesikunnan henkilöstöosasto ohjeistaa vuosittain, kuinka esitysten sähköinen sisältö toimitetaan valmistelijoille.

2. Kunniamerkin esittäminen yksittäisistä ansioista

Palkitseminen yksittäisistä ansioista pyritään toteuttamaan ensi tilassa. Aiempia pitkäaikaisista ansioista saatuja kunniamerkkejä tai sotilasansiomitalia ei tarvitse huomioida tässä yhteydessä.

Esitykset toimitetaan virkateitse puoltomerkintöineen Pääesikunnan henkilöstöosastolle. Sen lisäksi joukko-osaston (vast.) on lähetettävä kunniamerkkiesityksensä sähköisesti Pääesikunnan henkilöstöosaston komentoalalle palkitsemisprosessin välittömän käynnistämisen mahdollistamiseksi.

3. Kunniamerkin esittäminen pitkäaikaisista ansioista

Puolustushaarojen, Maanpuolustuskorkeakoulun, Pääesikunnan ja Pääesikunnan alaisten laitosten ehdotusten tulee olla Pääesikunnan henkilöstöosastolla puoltojärjestyksessä **vuosittain 1.2. mennessä**.

Vapaudenristin kunniamerkki voidaan myöntää pitkäaikaisista ansioista aikaisintaan seitsemän (7) vuoden kuluttua edellisen kotimaisen ritarikunnan kunniamerkin saamisesta. Tästä voidaan poiketa erityisistä syistä.

Henkilölle, joka on palkittu edellisenä vuonna pitkäaikaisista ansioista sotilasansiomitalilla, ei seuraavana vuonna voida esittää ritarikuntien kunniamerkkiä pitkäaikaisista ansioista.

4. Kunniamerkin esittäminen puolustusvoimien ulkopuoliselle henkilölle

Pääesikunnan päällikkö, puolustusvoimien operaatiopäällikkö, puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö, puolustusvoimien sotatalouspäällikkö, puolustusvoimien strategiapäällikkö, Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori sekä maa-, meri- ja ilmavoimien komentajat voivat esittää puolustusvoimien ulkopuolisten henkilöiden palkitsemista puolustusvoimiin kohdistuvasta **hyvin ansiokkaasta toiminnasta**. Esitysten tulee olla Pääesikunnan henkilöstöosastolla vuosittain 1.9. mennessä.

Vapaudenristin kunniamerkki voidaan myöntää aikaisintaan seitsemän (7) vuoden kuluttua edellisen kotimaisen ritarikunnan kunniamerkin saamisesta, tästä voidaan poiketa erityisistä syistä.

5. Vapaudenristin ritarikunnan sururisti ja surumitali

Vapaudenristin sururisti annetaan kaatuneen sotilaan tai kriisinhallinta-tehtävissä kuolleen lähimmälle omaiselle muistolahjaksi. Vapaudenristin surumitali annetaan muistolahjaksi sotatarviketeollisuustyössä tai muissa puolustusvoimien johtamissa tahi maanpuolustuksen hyväksi suoritetuissa töissä sodan aikana surmansa saaneen lähimmälle omaiselle.

Sururisti tai surumitali on henkilökohtainen muistolahja kaatuneen tai surmansa saaneen lähimmälle omaiselle. Muilla ei ole surumerkin kanto-oikeutta.

6. Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkeistä

Rauhan aikana Vapaudenristi annetaan palveluksessa olevalle sotilaille ja sotilasvirasta eronneelle henkilölle miekkoineen ja siviilihenkilölle ilman miekkoja. Nauhalaattaan kiinnitetään vapaudenristin yläpuolinen kuvio pienoiskoossa, miekoin tai ilman. 4. luokan Vapaudenristissä tämä kuvio on hopeanvärinen ja muissa kullanvärinen.

Vapaudenmitali annetaan sotilashenkilölle ja siviilihenkilölle Vapaudenristin ansiomitali.

3. ja 4. luokan Vapaudenristi sekä 1. ja 2. luokan Vapaudenmitali voidaan antaa koristettuna punaisen ristin merkillä puolustusvoimien lääkintähenkilökuntaan kuuluvalla sekä siviilihenkilölle puolustusvoimien hyväksi suoritetusta sairaanhoidon ja muun ihmisystävällisen toiminnan ansioista.

Sodan ajan ansioista myönnettävien Vapaudenristien nauhaväri on punainen valkoisin juovin. 2., 3. ja 4. luokan ristit annetaan ruusukenuhassa.

Rauhan ajan ansioista myönnettävien Vapaudenristien nauhaväri on keltainen punaisin juovin. 2., 3. ja 4. luokan ristit voidaan antaa taistelussa kunnostautuneille ruusukenuhassa.

KUNNIAMERKKILUOKAN MÄÄRÄYTYMINEN SOTILASARVON JA TEHTÄVÄN MUKAAN

LYHENNE	KUNNIAMERKKI	SOTILASARVO	VIRKA TAI TEHTÄVÄ (siviilit)
VR 1 rtk	1. luokan Vapaudenristi rintatähden kera	Kenraaliluutnantti / vara-amiraali	
VR 1	1. luokan Vapaudenristi	Kenraalimajuri / kontra-amiraali - prikaatikenraali / lippueamiraali, kenttäpiispa	
VR 2	2. luokan Vapaudenristi	Eversti / kommodori	ESJA 16 - 17
VR 3	3. luokan Vapaudenristi	Everstiluutnantti / komentaja - majuri / komentajakapteeni	ESJA 14 - 15
VR 4	4. luokan Vapaudenristi	Kapteeni / kapteeniluutnantti - vänrikki / aliluutnantti	ESJA 10 - 13
Vm 1 / VR am 1	1. luokan Vapaudenmitali (sotilaat) / Vapaudenristin 1. luokan ansiomitali (siviilit)	Sotilasmestari - alikersantti	ESJA ≤ 9 SIV 8 - 11
Vm 2 / VR am 2	2. luokan Vapaudenmitali (sotilaat) / Vapaudenristin 2. luokan ansiomitali (siviilit)	Korporaali / ylimatruusi / miehistö (kaikki varusmiehet ml.)	SIV 1 - 7

Erityisistä ansioista voidaan ehdottaa korkeampaa kunniamerkkiä.

TÄYTTÖOHJE VAPAUDENRISTIN RITARIKUNNAN SEKÄ SUOMEN VALKOISEN RUUSUN JA SUOMEN LEIJONAN RITARIKUNNAN KUNNIAMERKKIEHDOTUSLOMAKKEELLE

A. Aloitteentekijä

Yläosaan kirjattava sukunimi ja etunimet

1. Valtion laitos, kunta, yhteisö, tms.:
 - joukko-osaston nimi kokonaisuena, esim.: **Kaartin jääkärirykmentti, Maanpuolustuskorkeakoulu, Pääesikunnan operatiivinen osasto**, tms.
2. Y-tunnus: *ei ole välttämätön PV:n esityksessä*
3. Suostumus lunastusmaksuun: *ei koske PV:n esityksiä*
4. Verkkolaskulla, OVT- ja operaattoritunnus 4a ja 4b: *ei koske PV:n esityksiä*
5. Jakeluosoite: postilokero-osoite tai katuosoite, esim.: **PL 919 tai Fabianinkatu 2**
6. Postinumero: esim.: **00131**
7. Postitoimipaikka: esim.: **Helsinki**
8. Yhteyshenkilön nimi ja puhelinnumero: asianhoitajan puhelinnumero (ei puhelinvaihteen numeroa), esim. **0299-510146**
9. Yhteyshenkilön sähköposti: asianhoitajan sähköpostiosoite: esim. **mar-ko.maaluoto@mil.fi**
10. Paikka ja aika: *allekirjoituspäivämäärä*
11. Ehdottajan tehtävä, allekirjoitus ja nimenselvennös
 - Esim. **Rykmentin komentaja, eversti Kalle Komentaja**

B. Ehdotus

- Ehdotettava kunniamerkki kirjoitetaan käyttäen lyhennettä, esim.:
 - **SVR M I kr, SL R, SVR R I, SL K I**
- Viralliset lyhenteet on merkitty mm. Puolustusvoimien normiin HQ69, Ritarikuntien kanto-ohjeeseen ja Valtiokalenteriin
- Korkeakoulututkinnon suorittaneiden ensimmäinen kunniamerkki on yleensä SL R tai SVR R (tehtävän vaativuudesta ja iästä riippuen) ja tätä alempien tutkintojen suorittaneiden korkein mahdollinen kunniamerkki on SL R
- Esimerkkejä insinöörien kunniamerkkiluokan määrittämisestä, jos on kyse ensimmäisestä kunniamerkistä:
 - **insinöörimajurit**
 - SL R I → DI ja YAMK
 - SVR R → ins AMK / opisto
 - **insinöörikapteenit**
 - SVR R → DI + YAMK
 - SL R → ins AMK / opisto
 - **insinöörit**
 - SL R I tai SVR R → DI + YAMK, huomioitava tehtävän vaativuus
 - SL R → ins AMK / opisto

- Jos joku ehdotuksen käsittelijä muuttaa kunniamerkkiluokkaa, niin silloin tulee viivata yli alkuperäinen ehdotus ja kirjoittaa uusi ehdotus, päivämäärä, korjauksen tehneen henkilön allekirjoitus ja nimen selvennös, esim. ~~SL-R~~ **SVR R 13.3.2020 maj Marko Maaluoto**

C. Ehdokkaan henkilötiedot

1. Sukunimi (tähän kohtaan periytyy tietoja lomakkeen alusta):
 - huomioitava oikeinkirjoitus, heittomerkit, väliviivat, nimien oikea järjestys, tms.Entiset sukunimet
2. Etunimet (tähän kohtaan periytyy tietoja lomakkeen alusta):
 - huomioitava oikeinkirjoitus, väliviivojen käyttö ja nimien oikea järjestys
3. Henkilötunnus: kirjoitetaan kokonaisuudessaan muodossa 123456-890A
4. Kotipaikka: kaupungin tai kunnan nimi, esim.: **Helsinki, Tampere, Oulu, Saarijärvi, Kannonkoski**, tms.
5. Kunniakirjan kieli: *valitse suomi tai ruotsi*
6. Virka, toimi, ammatti tai sotilasarvo suomeksi tai ruotsiksi:
 - Asianomaisen äidinkielellä, esim.:
 - **Eversti**
 - **Överste**
 - **Kapteeni**
 - **Vääpeli** (aliupseereilla, kadeteilla ja erikoisupseereilla käytetään palvelusarvoa)
 - **Kadetti** (aliupseereilla, kadeteilla ja erikoisupseereilla käytetään palvelusarvoa)
 - **Insinööriyliluutnantti**
 - **ATK-erikoissuunnittelija**
 - **Intendentti**
7. Kunniakirjaan tuleva virka tai arvo ainoastaan suomeksi tai ruotsiksi (sotilaille tässä käytetään sotilasarvoa tai palvelusarvoa alla olevan mukaisesti):
 - Asianomaisen äidinkielellä, esim.:
 - **Eversti**
 - **Överste**
 - **Kapteeni**
 - **Vääpeli** (aliupseereilla, kadeteilla ja erikoisupseereilla käytetään palvelusarvoa)
 - **Kadetti** (aliupseereilla, kadeteilla ja erikoisupseereilla käytetään palvelusarvoa)
 - **Insinööriyliluutnantti**
 - **ATK-erikoissuunnittelija**
 - **Intendentti**
8. Nykyinen palkkaluokka tai euromääräinen palkka:
 - Sotilasvirassa olevien palkkaa ei tarvitse merkitä, koska heidän kunniamerkki määräytyy sotilasarvon ja koulutuksen perusteella
 - Siviilit: esim. **ESJA 9, SIV 5, TA 53**, tms.
 - **2500 €/kk** (HUOM! Vapaudenristin kunniamerkkiehdotuksissa tätä kohtaa ei ole tai se jätetään täyttämättä)

9. Edellinen ehdotus (vuosi): milloin edellisen kerran esitetty tätä samaa tai jotain muuta kunniamerkkiä, esim. **SL R 2007**

D. Koulutus, työhistoria, luottamustehtävät, ym. toiminta

1. Yleissivistys: esim.:
 - **ylioppilas 1988**
 - **peruskoulu 1985**, tms.
2. Tutkinnot: tutkinnon nimi ja milloin valmistunut, esim.:
 - Sotilasvirassa palveleville tulee merkitä kaikki heidän suorittamat tutkinnot (niin monta kuin mahtuu ja ainakin viimeisimmät), esim.:
 - **yleisesikuntaupseeri 2013**
 - **esiupseerikurssi 2012**
 - **upseerin perustutkinto 1995**
 - **opistoupseerin peruskurssi 1993**
 - **opistoupseerin jatkokurssi 2005**
 - Siviilivirassa palveleville tulee merkitä kaikki heidän suorittamat tutkinnot (niin monta kuin mahtuu ja ainakin viimeisimmät), esim.:
 - **kasvatustieteiden maisteri 2007**
 - **valtiotieteiden tohtori 1995**
 - **diplomi-insinööri 2000**
 - **insinööri ylempi AMK 2005**
 - **merkonomi 1991**
3. Työelämässä alkaen ja nykyisen työntajan palveluksessa alkaen (vuosi): Esim:
 - **Liikenne- ja viestintäministeriö 1997-2014**
 - **Puolustusvoimat 2014 alkaen**
4. Nykyinen työtehtävä, työhistoria ja luottamustoimet:
 - Haettaessa 1. kunniamerkkiä
 - Sotilaat:
 - Kerrotaan tehtävät viimeisen 15 vuoden ajalta: esim. **Kaartin jääkäriyrykmentti osastoupseeri 2001-2008, osastoesiupseeri 2009-2010 ja sektorijohtaja 2011-2019**
 - Siviilit:
 - Yleistä:
 - Henkilön työhistorian tulisi olla sellainen, että hän on toiminut samankaltaisissa tehtävissä kuin mistä hänelle Puolustusvoimissa esitetään kunniamerkkiä tai ne tulevat muulla tavoin nykyistä tehtävää puolustusvoimissa
 - Kirjoitettava milloin on aloittanut puolustusvoimissa ja missä tehtävässä
 - Viimeisimpänä tulee näkyä nykyinen tehtävä ja milloin on aloittanut siinä
 - Kerrotaan tehtävät viimeisen 15 vuoden ajalta mahdollisimman yksityiskohtaisesti, esim.: **Helsingin kaupunki suunnittelija 1997-2001, liikenne- ja viestintäministeriö erikoissuunnittelija 2001-2007 ja pääesikunta erikoissuunnittelija 1.1.2008 alkaen**
 - Haettaessa 2. kunniamerkkiä
 - Sotilaat:

- Kerrotaan keskeisimmiltä osin tehtävät ja niissä tapahtuneet muutokset viimeisen 7 vuoden ajalta (edellisen kunniamerkin jälkeen)
 - Tehtävien tulee olla vaativampia kuin edellistä kunniamerkkiä haettaessa
- Siviilit:
 - Kerrotaan keskeisimmiltä osin tehtävät ja niissä tapahtuneet muutokset viimeisen 7 vuoden ajalta (edellisen kunniamerkin jälkeen)
 - Tehtävien tulee olla vaativampia kuin edellistä kunniamerkkiä haettaessa
- Mainitaan mahdolliset sivutoimet:
 - Tehtävä, milloin on hoitanut sitä ja kenen palveluksessa, esim. **turvallisuusauditoija 2009-2013 Securitas Oy**
- Sellaiset luottamustehtävät, joilla katsotaan voivan olevan merkitystä, esim. **puolustusvoimien akavalainen pääluottamusmies 2006-2009, Helsingin kaupunginhallituksen puheenjohtaja 2008-2012**, tms.

E. Tarkka perustelu

- Millaisessa tehtävässä toimii parhaillaan (mitä tehtäviin kuuluu ja millaisia vastuita tehtävään liittyy)
 - Tässä ei tule toistaa työjärjestystä tai tehtävänkuvausta, mutta jotain keskeistä voi mainita
- Miten ansioitunut ja/tai missä onnistunut erityisen hyvin
- Millaisia saavutuksia tehtävissään tai mitä (erityistä) saanut aikaiseksi
- Luonnehdinta työyhteisön jäsenenä ja myös ihmisenä
- Perustelut tulee kirjoittaa tiiviisti, 3-4 kappaletta on sopiva huomioiden kohdassa D4 edellytettävä tehtävähistoria

F. Aikaisemmat arvonimet ja kunniamerkit

1. Arvonimi, päivämäärä:
 - Esim. **Teollisuusneuvos 6.12.2011** (tässä kohdassa tarkoitetaan Tasavallan presidentin myöntämiä arvonimiä)
2. Kunniamerkit, päivämäärä: Esim.:
 - **SL R 4.6.2005** (kunniamerkeistä käytetään virallisia lyhenteitä, ks. kohta B)
 - **SL K I 4.6.2007** (kunniamerkeistä käytetään virallisia lyhenteitä, ks. kohta B)
 - Merkitään myös Sotilasansiomitalilla palkitseminen, esim. **Sot.am. 4.6.2013**

G. Lisätietoja

1. Halukkuus ottaa vastaan kunniamerkki (HUOM. *Vapaudenristin kunniamerkkiehdotuksissa ei täytetä kohtaa G1*)
 - Tähän merkintä, jos on tiedossa, että henkilö ei halua ottaa vastaan kunniamerkkiä
2. Hyvämaineisuus/nuhteettomuus:
 - Ehdotusta tehdessä tulee tarkistaa, ettei palkittavaksi esitettävällä henkilöllä ole nimikirjassa seuraamusmerkintöjä (mikäli seuraamusmerkintöjä on, niin

ehdotus hylätään käsittelyvaiheessa) ja tähän kohtaan merkintä, että seuraamustiedot on tarkastettu, esim. **seuraamustiedot on tarkastettu**

3. Veteraanitunnus: *ei koske PV:n esityksiä*
4. Reservin upseerin arvo (HUOM! *Vapaudenristin kunniamerkkiehdotuksissa tähän merkitään kaikilta sotilasarvo, ei siis palvelusarvoa*):
 - Palveluksessa olevat sotilaat:
 - Upseerit ja opistoupseerit: se sotilasarvo, joka on heillä kotimaassa, esim. **kapteeni 4.6.2013, insinöörikommodori 4.6.2013, överste 4.6.2013, prikaatikenraali 4.6.2013**
 - Aliupseerit, kadetit ja erikoisupseerit: palvelusarvo, esim. **kersantti 4.6.2013, kadetti 4.6.2013, överbåtsman 4.6.2013, ylivääpeli 4.6.2013, insinööriyliluutnantti 4.6.2013**
 - Siviilit: Reservin sotilasarvo, esim. **res majuri 4.6.2010**

H. Muutos- ja täydennysmerkinnät

- Sarakkeisiin merkitään vain, jos lomakkeeseen on tehty jossain käsittelyn vaiheessa lisäyksiä tai korjauksia, esim.:
 - *MAAVE HENKOS, korjattu B ja C3 / 1.12.2015 / maj Mika Rautio* (kyseisessä B-sarakkeessa on korjattu kunniamerkkiluokka käsin kirjoitettuna esim. **SVR R** ja yliviivattuna on virheellinen kunniamerkkiluokka esim. **~~SLRI~~**, C3-kohtaan on kirjoitettu henkilötunnus oikein)

SUOMEN VALKOISEN RUUSUN JA SUOMEN LEIJONAN RITARIKUNTIEN KUNNIAMERKIN ESITTÄMINEN

Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkkejä annetaan puolustusvoimien palveluksessa ansioituneille puolustusvoimain lippujuhlan päivänä. Muina aikoina niitä voidaan antaa vain erityisistä syistä.

Kunniamerkin luokka määräytyy sotilaille sotilasarvon ja siviilihenkilöille tehtävän vaativuuden mukaisesti. Liitteen 2.1 taulukossa on esitetty korkein mahdollinen kyseeseen tuleva kunniamerkki nimenomaisessa vaativuusluokassa. Erityisistä syistä merkkiluokkaa voidaan korottaa tai laskea. Kunniamerkkiesitys laaditaan liitteenä 2.2. olevalle lomakkeelle.

1 Kunniamerkin esittäminen puolustusvoimien palveluksessa olevalle

Puolustushaarojen, Maanpuolustuskorkeakoulun, Pääesikunnan ja Pääesikunnan alaisten laitosten esitysten tulee olla Pääesikunnan henkilöstöosastolla **vuosittain 1. helmikuuta mennessä**. Esitykset ryhmitetään kunniamerkkiluokittain aakkoselliseen järjestykseen. Kukin esitys laaditaan liitteenä 2.2 olevalle lomakkeelle. Pääesikunnan henkilöstöosasto ohjeistaa vuosittain, kuinka esitysten sähköinen sisältö toimitetaan valmistelijoille.

Henkilölle joka on palkittu edellisenä vuonna pitkäaikaisista ansioistaan sotilasansiomitalilla, ei seuraavana vuonna voida esittää ritarikuntien kunniamerkkiä pitkäaikaisista ansioista.

1.1 Esitettäessä henkilölle ensimmäistä kunniamerkkiä

Ensimmäistä kunniamerkkiä ei yleensä myönnetä ennen kuin henkilöllä on vähintään 15 palvelusvuotta sekä ritarimerkkiä tai ansioristiä varten vähintään sotilailla 38 vuoden ikä ja siviileillä 40 vuoden ikää. **Ensimmäiseen kunniamerkkiin** vaadittavien vuosien ja iän on täytyttävä kunniamerkin myöntämivuonna 4.6. mennessä.

Komentajamerkki edellyttää vähintään 50 vuoden ikää kunniamerkin myöntämivuonna 4.6. mennessä.

Sotilailla vaadittu palvelusaika lasketaan seuraavasti:

- Sotilasvirassa (upseerina, erikoisupseerina, opistoupseerina ja aliupseerina) palveltu aika
- Erikoisupseereilla ja aliupseereilla voidaan lisäksi hyväksyä aiempi muu valtion palvelus
- Erikoisupseereilla voidaan lisäksi hyväksyä muu työsuhde kunnan tai yksityisen palveluksessa, minkä voidaan katsoa olevan samansisältöistä kuin hänen tehtävänsä puolustusvoimissa ja joka on pätevöittänyt henkilöä hänen tehtävänsä puolustusvoimissa (esimerkiksi sotilaslääkäreillä työ siviililääkärinä).

- Aliupseereilla voidaan lisäksi hyväksyä aiempi palvelussuhde puolustusvoimiin (esimerkiksi palvelus puolustusvoimien siviilivirassa tai palvelus rauhanturvatehtävissä).

Siviileillä vaadittu palvelusaika lasketaan seuraavasti:

- koko palvelussuhde puolustusvoimiin, rauhanturvatehtävät mukaan lukien
- muu valtion palvelus
- muu työsuhde kunnan tai yksityisen palveluksessa, minkä voidaan katsoa olevan samansisältöistä kuin hänen tehtävänsä puolustusvoimissa ja joka on pätevöittänyt henkilöä hänen tehtävänsä puolustusvoimissa.

Palvelusta puolustusvoimissa pitää aina kuitenkin olla vähintään 5 vuotta.

Esittäjä vastaa palkittavaksi esitettävän henkilön tietojen oikeellisuudesta.

1.2 Esitettäessä henkilölle seuraavaa kunniamerkkiä

Seuraavaa ylempää kunniamerkkiä voidaan esittää myönnettäväksi vain **erittäin painavin perustein**. Toisen kunniamerkin **saaminen edellyttää aina**, että henkilön toimenkuva ja virka-asema ovat muuttuneet entistä vaativammaksi ja henkilö on osoittanut erityistä aktiivisuutta työtehtävissään.

Kunniamerkki voidaan myöntää **aikaisintaan** seitsemän (7) vuoden kulluttua edellisestä suomalaisten ritarikuntien kunniamerkin saamisesta. **Suosittelavaa on esittää seuraavaa kunniamerkkiä 8 -10 vuoden kuluttua edellisestä**. Tätä seitsemän vuoden karenssia voidaan noudattaa erityisistä syistä (esim. eläköityminen).

Yksittäisistä ansioista myönnettyjä Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkkejä ei huomioida laskettaessa karenssia edellisestä kunniamerkistä. Nämä tässä yhteydessä tarkoitettut ovat ruusunauhassa myönnetty Vapaudenristit ja ne Vapaudenmitalit, jotka on myönnetty tekstillä ”Urheudesta - För tapperhet”.

2 Kunniamerkin esittäminen ulkovaltojen asevoimien edustajille

Kunniamerkkejä voidaan esittää ulkovaltojen asevoimien edustajille tunnustukseksi Suomen ja erityisesti puolustusvoimien hyväksi suoritetusta toiminnasta.

Vapaamuotoisista esityksistä on käytävä ilmi henkilön:

- Nimi
- Syntymäaika
- Arvo (Pohjoismaisista myös ruotsiksi)

- Virka-asema (Pohjoismaisista myös ruotsiksi)
- Kunniakirjaan tuleva virka tai arvo
- Kunniamerkki, jota esitetään
- Aiemmin myönnettyt oman kotimaan ja muiden maiden valtiolliset kunniamerkit
- Perustelut.

2.1 Korkein sotilasjohto

Valmistelun kunniamerkin myöntämisestä ulkomaalaiselle sotilaalle voivat tehdä Pääesikunnan päällikkö, puolustusvoimien operaatiopäällikkö, puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö, puolustusvoimien sotatalouspäällikkö, puolustusvoimien strategiapäällikkö, Pääesikunnan osastojen päälliköt ja puolustushaarakomentajat joko omasta tai alaisiltaan saamiensa aloitteiden perusteella. Puolustusvoimain komentaja esittää palkitsemista.

Naapurimaiden (Norja, Ruotsi, Tanska ja Viro) asevoimien komentajalle voidaan ehdottaa myönnettäväksi Suomen Leijonan suurristiä. Erityisistä syistä tai ansioista voidaan tätä esittää jokin muunkin valtion asevoimien komentajalle.

Naapurimaiden (Norja, Ruotsi, Tanska ja Viro) Pääesikuntien päälliköille ja puolustushaarojen komentajille voidaan esittää myönnettäväksi Suomen Valkoisen Ruusun I luokan komentajamerkki (SVR K I).

Muille kenraaliluutnantin, kenraalimajurin ja prikaatikenraalin (vast.) arvoisille henkilöille voidaan esittää myönnettäväksi SVR K I, SL K I tai SVR K.

Muutoin toimitaan kansainvälisen diplomatian kohteliaisuusperiaatteen ja kunniamerkkivaihdon mukaisesti.

Kunniamerkki luovutetaan yleensä virallisella vierailulla.

2.2 Ulkovaltojen sotilasasiamiehet

Suomeen akkreditoituille ja Suomessa residenttinä toimiville sotilasasiamiehille voidaan myöntää suomalainen kunniamerkki ottaen huomioon bilateraalin kunniamerkkivaihto. Esittäjän tulee huomioida ja ennakoita valmistelun edellyttämä 2 - 4 kuukauden aikataulu.

Ritarikunta ja luokka määräytyvät sotilasarvon perusteella ja vastavuoroisuutta edellyttäen seuraavasti:

– kenraalimajuri	SL K I
– prikaatikenraali	SVR K
– eversti	SL K
– everstiluutnantti	SVR R I

- majuri tai alempi sotilasarvo SL R I tai SVR R
- Kunniamerkki luovutetaan yleensä sotilasasiamiehen ilmoittautuessa Pääesikunnassa toimikautensa päättymisen johdosta.

KUNNIAMERKKILUOKAN MÄÄRÄYTYMINEN SOTILASARVON JA TEHTÄVÄN MUKAAN

KUNNIAMERKKI	LYHENNE	SOTILASARVO (sotilaat)	VIRAN TAI TEHTÄVÄN VAATIVUUS (siviilit)
Suomen Valkoisen Ruusun I luokan komentajamerkki	SVR K I	Kenraaliluutnantti / vara-amiraali	
Suomen Leijonan I luokan komentajamerkki	SL K I	Kenraalimajuri / kontra-amiraali	
Suomen Valkoisen Ruusun komentajamerkki	SVR K	Prikaatikenraali / lippueamiraali, kenttäpiispa	
Suomen Leijonan komentajamerkki	SL K	Eversti / kommodori	ESJA 16 - 17 (ei ensimmäisenä kunniamerkkinä)
Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkki	SVR R I	Everstiluutnantti / komentaja, kenttärovasti	ESJA 15 - 17
Suomen Leijonan I luokan ritarimerkki	SL R I	(Ups: yleisesikuntaupseerin 1.kunniamerkki) Majuri / komentajakapteeni, sotilaspastori	ESJA 13 - 15
Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkki	SVR R	(Ups: esiuupseerin 1. kunniamerkki) Majuri / komentajakapteeni, sotilaspastori	ESJA 12 - 13
Suomen Leijonan ritarimerkki	SL R	(Ups: ei esiuupseerikurssia tai esiuupseerikurssi käyty, Siviilit: korkeakoulututkinnon suorittaneilla tavanomaisesti ensimmäinen ja alemman tutkinnon suorittaneilla korkein mahdollinen) Kapteeni / kapteeniluutnantti, sotilaspastori	ESJA 10 - 11 SIV 11
Suomen Valkoisen Ruusun ansioristi	SVR Ar	Yliluutnantti	ESJA 8 - 10 SIV 10
Suomen Leijonan ansioristi	SL Ar	Luutnantti, sotilasmestari	ESJA 6 - 8 SIV 9
Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali kultaristein	SVR M I kr	Sotilasmestari, ylivääpeli / ylipursimies	ESJA ≤ 5 SIV 7 - 8
Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali	SVR M I	Ylivääpeli / ylipursimies, vääpeli / pursimies	SIV 5 - 7
Suomen Valkoisen Ruusun mitali	SVR M	Ylikersantti, kersantti, sotilasammattihenkilö	SIV ≤ 4

Pääesikunta
Henkilöstöosasto
HELSINKI

2 (2)
Liite

HQ70

SOTILASANSIOMITALIN ESITTÄMINEN

1. Yleistä

Sotilasansiomitalit myönnetään pääsääntöisesti puolustusvoimain lipujuhlan päivänä. Yksittäisistä ansioista tai muista perustelluista syistä niitä voidaan myöntää myös muulloin.

Esitykset tehdään liitteen 3.1. lomakkeella. Pääesikunnan henkilöstöosasto ohjeistaa vuosittain, kuinka esitysten sähköinen sisältö toimitetaan valmistelijoille.

2. Yksittäisistä ansioista puolustusvoimien palveluksessa olevalle

Sotilasansiomitali voidaan myöntää sotilaalle (ml. varusmiehet ja reserviläiset) tai siviilille erityisestä neuvokkuudesta tai aloitteellisuudesta taikka pelottomasta toiminnasta vaaratilanteessa, ellei päädytä ehdottamaan Vapaudenristin ritarikunnan kunniamerkkiä.

Varusmiehelle voidaan sotilasansiomitali ehdottaa menestymisestä palveluksessa tai sen ulkopuolella. Varusmiesten palkitsemisperusteiksi voidaan katsoa myös sellaiset suoritukset, jotka ovat lisänneet puolustusvoimien arvostusta ja asemaa yhteiskunnassa samoin kuin toiminta, joka on vaikuttanut merkittävästi joukko-osaston tai perusyksikön henkeen.

Kertausharjoituksissa oleville reserviläisille voidaan sotilasansiomitali myöntää pelottomasta toiminnasta vaaratilanteessa tai muusta suorituksesta, jonka voidaan katsoa vahvistaneen puolustusvoimien suori- tuskyykyä tai asemaa yhteiskunnassa.

3. Pitkäaikaisista ansioista puolustusvoimien palveluksessa olevalle

Sotilasansiomitali voidaan myöntää pitkäaikaisista ansioista erityisestä kunnostautumisesta palveluksessa. Tunnustuksen kohteena olevalla palveluksella tarkoitetaan kaikkea työtä ja kaikkia suorituksia, joita henkilö tekee puolustusvoimissa tai sen hyväksi.

Erityisellä kunnostautumisella palveluksessa tai erityisen ansiokkaalla työllä puolustusvoimien hyväksi tarkoitetaan tavanomaista palvelusvelvollisuuden täyttämistä selvästi korkeatasoisempia suorituksia. Henkilön tulee olla ollut vähintään viisi vuotta puolustusvoimien palveluksessa.

Henkilölle joka on palkittu edellisenä vuonna pitkäaikaisista ansioistaan ritarikuntien kunniamerkillä, ei tule seuraavana vuonna esittää sotilasansiomitalia pitkäaikaisista ansioista.

Puolustushaarojen, Maanpuolustuskorkeakoulun, Pääesikunnan ja Pääesikunnan alaisten laitosten esitysten tulee olla Pääesikunnan hen-

kilöstöosastolla vuosittain **1.2. mennessä**. Esitykset tulee asettaa puoltajärjestykseen.

4. Puolustusvoimien ulkopuoliselle

Sotilasansiomitali voidaan myöntää myös puolustusvoimiin kuulumattomalle henkilölle puolustusvoimien hyväksi tehdystä erityisen ansiokkaasta työstä.

Puolustushaarojen, Maanpuolustuskorkeakoulun, Pääesikunnan ja Pääesikunnan alaisten laitosten ehdotusten tulee olla puoltojärjestyksessä Pääesikunnan henkilöstöosastolla vuosittain **1.2. mennessä**. Esitykset tulee asettaa puoltojärjestykseen.

5. Omistuskirja

Sotilasansiomitalia seuraa omistuskirja joko suomeksi tai ruotsiksi. Mikäli sotilasansiomitalin omistuskirja halutaan ruotsinkielisenä, tästä on tehtävä merkintä esitysloMAKEeseen. Myöntämisperusteena ovat sotilailta sotilaalliset ansiot ja siviilihenkilöillä työ puolustusvoimien hyväksi.

VALTION VIRKA-ANSIOMERKIN ESITTÄMINEN

1. Yleistä

Valtion virka-ansiomerkki annetaan tunnustukseksi valtion hyväksi sen virassa suoritetusta pitkäaikaisesta palveluksesta. Edellytyksenä virka-ansiomerkin saamiselle on, että asianomainen on tai on ollut **päätoimiseksi katsottava vakinainen virkamies** ja että hän on ollut vähintään 30 vuotta valtion palveluksessa (Asetus valtion virka-ansiomerkeistä 166/1961 4 §).

2. Virka-ansiomerkkiin oikeuttavat palvelusvuodet

Palvelusaikaa laskettaessa 30 vuotta valtion palveluksessa tulee täytyä merkkiä anottavan vuoden **30.9. mennessä**.

Virka-ansiomerkkitoimikunnan omaksuman kannan mukaan ansiomerkkiin oikeuttavaksi palvelusajaksi lasketaan:

- värvättynä palveltu aika
- väliaikainen (va-palvelu)
- määräaikainen palvelu.

Virassaoloajaksi ei lasketa:

- työsopimussuhteista palvelusta (TSS)
- osa-aikaista palvelusta (ml. osa-aikaeläke)
- hoitovapaalla oloa (vanhempainvapaalla olo lasketaan)
- ennen valtion virkaan tuloa suoritettua YK-palvelusta.

Virassaoloajasta vähennetään yli 6 kk kestävästä opinto-, vuorottelu- ja virkavapaista sekä sairauslomista koko sen kesto eikä ainoastaan kuukautta ylittävä osa.

3. Virka-ansiomerkin esittäminen

Joukko-osastot (vast.) tekevät virka-ansiomerkkiin oikeutetuista henkilöistä vuosittain vapaamuotoisen esityksen pääesikunnan henkilöstöosastolle **1.8. mennessä**.

Esityksessä tulee olla kooste, jossa on kaikkien esitettävien:

- täydelliset nimet (etunimet ja sukunimi)
- syntymäajat
- omistuskirjaan haluttavalla kielellä (joko suomeksi tai ruotsiksi):
 - sotilailla nimikirjan mukainen sotilasarvo (aliupseereilla käytetään sotilasarvon sijasta mahdollista palvelusarvoa)

- siviileillä vastaavasti tehtävänimike (ei oppiarvoja tms.)

Palkittavaksi esitettävän henkilön leimattu ja allekirjoitettu nimikirjaote sekä suostumus virkasuhdetietojen tarkistamiseen liitetään edellisessä kappaleessa mainittuun koosteeseen.

Pääesikunnan henkilöstöosasto ohjeistaa vuosittain, kuinka esitysten sähköinen sisältö toimitetaan valmistelijoille.

PUOLUSTUSVOIMIEN ANSIOMITALI

1. Yleistä

Puolustusvoimien ansiomitali voidaan myöntää tunnustuksen osoituksena yksityiselle henkilölle tai yhteisölle ansiokkaasta puolustusvoimien ja maanpuolustuksen hyväksi tehdystä työstä sekä sotilaskoulutuksessa ja -kasvatuksessa saavutetuista merkittävistä tuloksista. Ansiomitali voidaan antaa myös ulkomaalaiselle henkilölle tai yhteisölle.

Ansiomitalin myöntää puolustusvoimain komentaja. Pääesikunnan henkilöstöosasto ylläpitää luetteloja ansiomitaleiden saajista.

Ansiomitali voidaan myöntää pronssisena, hopeisena tai kultaisena. Mitali koteloineen luovutetaan omistuskirjan kanssa, joka on suomenkielinen.

Puolustusvoimien ansiomitali on halkaisijaltaan 70 mm oleva pyöreä mitali, jonka etusivulla keskellä on puolustusvoimien tunnuskuva ja ulkokehällä teksti PUOLUSTUSVOIMAT. Tekstin kirjaimia erottavat mitalin keskustasta lähtevät säteet. Mitalin kääntöpuoli on sileä. Omistuskirjoitus kaiverretaan kääntöpuolelle.

2. Ansiomitaleiden myöntämisperusteet

1.1 Puolustusvoimien palveluksesta eroavalle

Puolustusvoimien ansiomitali voidaan myöntää puolustusvoimien palveluksesta eroavalle **pitkästä ja ansiokkaasta urasta**. Ansiomitali luovutetaan pääsääntöisesti viimeisenä palveluspäivänä.

Ansiomitalin taso määräytyy ansiokkaan uran pituudesta ja sen **vaikutuksen laajuudesta** puolustusvoimiin. Joukko-osastotasolla vaikuttaneen mitalin taso on yleensä pronssinen. Puolustushaaran, koko aselajin tai toimialan tasolla vaikuttaneen mitalin taso on yleensä hopeinen. Valtakunnallisella tasolla ansioituneen mitalin taso on yleensä kultainen. Erityisistä syistä ansiomitalin tasoa voidaan nostaa.

1.2 Puolustusvoimien ulkopuoliselle henkilölle

Puolustusvoimien ansiomitali voidaan myöntää puolustusvoimien ulkopuoliselle henkilölle maanpuolustuksen hyväksi tehdystä **ansiookkaasta työstä**. Mitalin taso määräytyy työn ansiokkuuden ja vaikuttavuuden perusteella. Kultainen ansiomitali voidaan myöntää erittäin ansiokkaasta työstä **valtakunnallisella** tasolla, hopeinen ansiokkaasta työstä **alueellisella** tasolla ja pronssinen työstä **paikallisella** tasolla.

Puolustusvoimien ansiomitalia ei yleensä myönnetä henkilön merkkipäivään liittyen vaan suositellaan luovutettavaksi esim. puolustushaarojen tai joukko-osastojen vuosipäiviin liittyen.

1.3 Huomionosoituksena järjestölle

Puolustusvoimien ansiomitali voidaan luovuttaa huomionosoituksena maanpuolustuksen hyväksi toimivalle **yhteisölle** sen täyttäessä tasa-vuosia. Pronssinen ansiomitali voidaan myöntää vähintään 20, hopei-nen 40 ja kultainen 60 toimintavuoden jälkeen.

Hopeisen ansiomitalin myöntäminen ei edellytä aiempaa pronssista an-siomitalia eikä kultaisen ansiomitalin myöntäminen aiempaa hopeista ansiomitalia. Ansiomitali suositellaan luovutettavaksi yhteisölle esim. puolustushaarojen tai joukko-osastojen vuosipäiviin liittyen.

1.4 Ulkomaisen vierailun yhteydessä

Puolustusvoimien ansiomitali voidaan myöntää erityisistä ansioista ul-komaisen virallisen vierailun yhteydessä vierailun johtajana toimivalle tai ulkomailla vierailun isännälle.

Kultainen ansiomitali voidaan myöntää vierailun johtajana toimivalle kenraalin (vast.) arvoiselle ulkomaalaiselle upseerille sekä ulkomailla vierailun isännälle, kun omaa vierailuseuruetta johtaa kenraalikuntaan kuuluva upseeri. Hopeinen ansiomitali voidaan myöntää esiuupseerin sotilasarvossa palveleville seurueen jäsenille sekä ulkomailla vastaavil-le isännille hopeinen ja pronssinen ansiomitali kapteenin (vast.) tai sitä alemmassa sotilasarvossa palvelevalle ulkomaalaiselle upseerille.

2 Esitysten tekeminen

Esityksiä puolustusvoimien ansiomitalin myöntämisestä voivat tehdä joukko-osastojen komentajat. Ansiomitaliesityksen liitteenä on oltava palkittavaksi esitetystä esityslomake (liitteenä 5.1). Esityksistä tulee käydä ilmi suunniteltu luovutusajankohta ja luovuttaja. Omistuskirjaan merkitään siviileillä tehtävänimike ja sotilailla palvelus- tai sotilasarvo.

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö esittelee ansiomitaliesitykset puo-lustusvoimain komentajalle neljästi vuodessa. Esitysten tulee olla Pää-esikunnan henkilöstöosastolla:

- **1.2.** mennessä **maalis-toukokuussa** luovutettavat
- **1.5.** mennessä **kesä-elokuussa** luovutettavat
- **1.8.** mennessä **syys-marraskuussa** luovutettavat
- **1.11.** mennessä **joulu-helmikuussa** luovutettavat

3 Ansiomitalin luovuttaminen

Ansiomitalin luovuttaa puolustusvoimain komentaja tai hänen edustaja-naan joukko-osaston komentaja (vast.) tai hänen erikseen määrää-mänsä henkilö.

Pääesikunnan henkilöstöosasto vastaa ansiomitalien ja niiden omistuskirjoituksen valmistelusta sekä toimittamisesta luovuttajalle.

PUOLUSTUSVOIMAT		PUOLUSTUSVOIMIEN ANSIOMITALIESITYS	
Joukko-osasto (vast.)		Pvm	
ESITYKSEN KOHDE			
Sukunimi	Kaikki etunimet (Puhuttelunimi alleviivataan)		
Syntymäaika	☐	Omistuskirja ruotsinkielisenä	
Omistuskirjaan tuleva tehtävänimike tai sotilasarvo	Palveluksessa olevista joukko-osasto, muista kotipaikkakunta		
Esitetty ansiomitaliluokka	Esittävän joukko-osaston (vast.) yhteyshenkilö tai asianhoitaja		
Suunniteltu luovutuspäivä (PV:n hlöstö = pääsääntöisesti viim. palveluspäivä)	Luovuttaja		
PERUSTELUT			
ESITYKSEN TEKIJÄ			
Tehtävä	Allekirjoitus		
Arvo	Nimenselvennys		
PUOLUSTUSVOIMIEN HENKILÖSTÖPÄÄLLIKÖN LAUSUNTO			
	Pvm	Allekirjoitus	
PUOLUSTUSVOIMAIN KOMENTAJAN PÄÄTÖS			
☐	Myönnetään kultainen	Pvm	Allekirjoitus
☐	Myönnetään hopeinen		
☐	Myönnetään pronssinen		
☐	Ei myönnetä		